

Samlenotat: Ministerrådsmøde (beskæftigelse, social politik, sundhed og forbrugerbeskyttelse) den 19. maj 2011

Pkt. 1. En EU-ramme for medlemsstaternes nationale romastrategier frem mod 2020

- Udveksling af synspunkter
- Rådskonklusioner
- Godkendelse af udtalelse fra Komitéen for Social beskyttelse
KOM (2011) 0173

Resumé

Det forventes, at der på rådsmødet vil blive vedtaget rådskonklusioner angående Kommissionens meddelelse om etablering af en EU-ramme for medlemsstaternes nationale strategier til inklusion af romaer. Baggrunden for sagen er Kommissionens ønske om øget fokus på den økonomiske og sociale inklusion af romaer i medlemsstaterne. Det forventes, at en egentlig EU-ramme formelt vedtages på mødet i det Europæiske Råd den 24. juni 2011. Medlemsstaterne opfordres i udkastet til rådskonklusioner til ved udgangen af 2011 og i overensstemmelse med nationale politikker at opstille målsætninger inden for særligt fire indsatsområder: adgang til uddannelse, beskæftigelse, sundhedspleje og boliger. Udkastet til rådskonklusioner har ikke i sig selv lovgivningsmæssige eller statsfinansielle konsekvenser. Nærhedsprincippet er ikke relevant. Regeringen forventes at være overordnet positivt indstillet, men anser dog spørgsmålet om en styrket indsats for social og økonomisk inklusion af romaer for at være mindre relevant i en dansk kontekst.

1. Baggrund

Kommissionen etablerede i september 2010 en intern taskforce på forslag fra kommissær Reding, kommissær Malmström og kommissær Andor, der bl.a. skulle se på medlemsstaternes anvendelse af EU-midler til social og økonomisk inklusion af romaer. Kommissionens meddelelse om en EU-ramme for de nationale strategier er udarbejdet på baggrund af taskforcens arbejde.

Meddelelsen, der blev offentliggjort den 4. april 2011, blev præsenteret på rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 11.-12. april 2011.

På rådsmødet (beskæftigelse og socialpolitik) den 19. maj 2011 ventes meddelelsen drøftet, og der ventes vedtagelse af rådskonklusioner om meddelelsen. Det forventes endvidere, at en egentlig EU-ramme formelt vedtages på mødet i Det Europæiske Råd den 24. juni 2011.

2. Formål og indhold

I henhold til udkastet erindrer Rådet, at den Europæiske Union hviler på værdier som menneskelig værdighed, frihed, demokrati, lighed, retssikkerhed og respekt for menneskerettighederne, herunder rettigheder for personer, der tilhører en minoritet, samt at artikel 19 af Traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde specifikt bemyndiger Rådet til at træffe hensigtsmæssige foranstaltninger til at bekæmpe alle former for forskelsbehandling.

Rådet understreger, at roma-befolkningen i Europa er udsat for social eksklusion, diskrimination, manglende beskæftigelse og dårlige boligforhold. Det siges i denne forbindelse, at antallet af romaer og deres sociale og økonomiske situation varierer i de enkelte medlemslande, og at de nationale tilgange til inklusion af roma-befolkningen skal tilpasses de specifikke omstændigheder.

Rådet understreger endvidere, at medlemslandene har den primære kompetence i spørgsmålet, og at tiltag skal tilpasses efter nationale forhold og respektere subsidiaritetsprincippet.

Rådet hilser Kommissionens meddelelse om etablering af en EU-ramme for medlemsstaternes nationale strategier til inklusion af romaer velkommen.

Medlemsstaterne opfordres til ved udgangen af 2011 og i overensstemmelse med nationale politikker at opstille målsætninger inden for særligt fire indsatsområder. Der er særlig bevågenhed på ligestillingsmæssige perspektiver:

- Adgang til uddannelse, herunder både primær og højere uddannelse samt overgangen fra uddannelsessystemet til arbejdsmarkedet.
- Adgang til beskæftigelse, herunder ikke-diskrimination, voksenuddannelse og støtte for selvstændige.
- Adgang til sundhedspleje med særligt fokus på kvalitet, forebyggelse og sundhedsrelateret uddannelse.
- Adgang til boliger med særligt fokus på blandt andet sociale boligtilbud med fuld udnyttelse af de midler, der er til rådighed i den Europæiske Regionale Udviklingsfond.

Det bemærkes, at medlemsstaterne endvidere opfordres til hensigtsmæssig overvågning af udviklingen og til at sikre effektiv brug af EU-midler til social og økonomisk inklusion af roma-befolkningen. Medlemsstaterne opfordres desuden til at udpege en national roma-kontaktperson samt at fremme aktiv involvering af roma-civilsamfundet.

Kommissionen opfordres blandt andet til at fortsætte arbejdet med roma-taskforcen, herunder at vurdere effekten af EU-midler, der anvendes til inklusion af roma-befolkningen, samt at overvåge udviklingen på baggrund af eksisterende tiltag, såsom Den Åbne Koordinationsmetode.

Kommissionen og medlemsstaterne opfordres blandt andet til at overveje mainstreaming af lige rettigheder for marginaliserede grupper inklusiv roma-befolkningen inden for relevante politikker, at trække på erfaringer fra Europarådet og OSCE samt at styrke rollen for roma-plattformen og fremme deltagelsen af civilsamfundet.

Komitéen for Social Beskyttelse har vedtaget en udtalelse om inklusion af romaer, i hvilken det er fastslået, at udformning og iværksættelse af politikker vedrørende bekæmpelse af økonomisk og social eksklusion af romaer, er medlemsstaternes ansvar, men aktører på EU-niveau har en vigtig rolle at spille med henblik på at støtte medlemsstaternes indsats. I denne forbindelse

nævnes samhørighedsinstrumenterne og Den europæiske Socialfond som væsentlige bidragsydere.

Komitéen udtaler endvidere, at medlemsstaternes foranstaltninger bør afspejle intensiteten af udfordringerne i de enkelte medlemsstater og være rettet imod de mest berørte regionale og lokale områder.

Det bemærkes, at antallet af personer med roma-baggrund i Danmark – statsborgere eller udlændinge med lovligt ophold – ikke kan opgøres statistisk, men generelt vurderes at være meget lille. Det bemærkes endvidere, at der i Danmark ikke er særlige integrationstilbud til særskilte etniske grupper. Romaer med statsborgerskab eller lovligt ophold i Danmark har adgang til sociale ydelser på lige fod med andre borgere og til de generelle integrationstilbud til indvandrere og efterkommere, hvor dette måtte være relevant. I forhold til spørgsmålet om diskrimination har regeringen i juli 2010 præsenteret en handlingsplan for etnisk ligebehandling, der bl.a. skal styrke grundlæggende rettigheder og forebygge intolerance.

3. Europa-Parlamentets udtalelser

Parlamentet skal ikke høres.

4. Nærhedsprincippet

Ikke relevant.

5. Gældende dansk ret

Ikke relevant.

6. Konsekvenser

Rådskonklusionerne har i sig selv hverken statsfinansielle, samfundsøkonomiske, miljømæssige eller forbrugerbeskyttelsesmæssige konsekvenser for Danmark. Tiltag i forlængelse af Kommissionens meddelelse og rådskonklusionerne herom kan have statsfinansielle konsekvenser, hvis medlemsstater i hvilke, der ikke er identificeret problemer med romaer, forpligtes til at iværksætte foranstaltninger.

7. Høring

Kommissionens meddelelse har været sendt i skriftlig høring i Specialudvalget vedrørende Asyl- og Indvandrings-samarbejdet (SPAIS) den 24. marts 2011, og rådskonklusionerne vil blive sendt til Specialudvalget for Arbejdsmarkedet og Sociale forhold.

8. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Alle medlemsstater forventes generelt at kunne tilslutte sig udkastet.

9. Regeringens foreløbige generelle holdning

Regeringen er overordnet positivt indstillet over for en styrket indsats for social og økonomisk inklusion af romaer, men finder det helt centralt, at indsatsen skal tilpasses den nationale situation, idet fx antallet af personer med roma-baggrund i Danmark vurderes at være meget lille.

Spørgsmålet om en styrket indsats for social og økonomisk inklusion af romaer anses derfor for at være mindre relevant i en dansk kontekst.

10. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Kommissionens meddelelse har været forelagt Folketingets Europaudvalg den 8. april forud for rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 11.-12. april 2011. Udkastet til rådskonklusioner har ikke tidligere været forelagt.